توحيد الأمة بتحديد عيدالأضحى

تبعاً لوقوف الحجاج بعرفة

(باللغة التايلاندية)

อีดุลอัฎหาตามวันอะเราะฟะฮฺ

บัญญัติที่นำไปสู่ความเป็นเอกภาพของประชาชาติ

เขียนโดย

ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา

ถอดความโดย

อบู อัชบาล

เผยแพร่โดย

สำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม

อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย

من إصدارات :

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

Islamic Propagation Office in Rabwah

P.O.Box 29465 RIYADH 11457 – TEL 4454900 – 4916065

FAX: 4970126 - E-Mail: rabwah@islamhouse.com

http://www.islamhouse.com

(5286)

ฮ.ศ.1427 - ค.ศ. 2006

สำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม
อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย
โทร. +966-1-445 4900, 491 6065
www.islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

บทนำ

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือชุดอามัลต่างๆ ในเดือนซุลหิจญะฮฺอันประเสริฐ โดยได้อธิบายถึงบทบัญญัติการกำหนดวันอีดุลอัฎหาตามวันที่บรรดาหุจญาจญ์ทำการวุกูฟหรือพำนักที่อะเราะฟะฮฺ ซึ่งเป็นการกำหนดที่นำไปสู่ความเป็นเอกภาพของประชาชาติอิสลามทั่วโลก

ในการอธิบาย ผู้เขียนได้ใช้การอ้างอิงหลักฐานจากซุนนะฮฺ และความเห็นของอุละมาอ์ไว้อย่างครบถ้วน ข้อสรุปที่ได้จึงมีความน่าเชื่อถือว่าถูกต้องอย่างสูง อินชาอัลลอฮฺ

ผู้จัดทำหวังว่า หนังสือเล่มนี้คงจะให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่าน และขออัลลอฮฺประทานเตาฟีกและบะเราะกะฮฺแด่ผู้ปฏิบัติความดีงามด้วยความอิคลาศต่อพระองค์ทุกคน อามีน

ผู้จัดทำ

ซุลหิจญะฮฺ 1427

สารบัญ

วันอะเราะฟะฮฺ

วันอะเราะฟะฮฺหมายถึงวันที่บรรดาหุจญาจญ์ต่างพำนักอยู่ ณ ทุ่ง อะเราะฟะฮฺ ท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«وَعَرَفَةُ يَوْمَ تُعَرِّفُوْنَ»

ความว่า “และวันอะเราะฟะฮฺคือวันที่พวกเจ้าต่างชุมนุมกัน ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ” (ดู อัล-อุมม์ ของ อัช-ชาฟิอีย์ 1/230, อัล-มัจญ์มูอฺ ของ อันนะวะวีย์ 5/35)

อิมาม อัน-นะวะวีย์กล่าวว่า

وَكَذَا يَوْمُ عَرَفَةَ هُوَ الْيَوْمُ الَّذِي يَظْهَرُ لِلنَّاسِ أَنَّهُ عَرَفَةُ سَوَاءٌ التَّاسِعَ أَوِ الْعَاشِرَ

ความว่า “เช่นเดียวกับวันอะเราะฟะฮฺ มันคือวันที่ประจักษ์แก่ผู้คนว่ามันคือวันอะเราะฟะฮฺ (นั่นคือวันที่บรรดาหุจญาจญ์กำลังชุมนุมกัน ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ) ไม่ว่าจะตรงกับวันที่เก้าหรือวันที่สิบ(ของเดือนซุลหิจญะฮฺ ก็ตาม)” (อัล-มัจญ์มูอฺ 5/35)

นั่นแหละคือวันอะเราะฟะฮฺ เพราะวันอะเราะฟะฮฺเป็นวันที่เกี่ยวเนื่องกับสถานที่เฉพาะที่มีชื่อว่า “**อะเราะฟาต**” ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวและวันเดียวเท่านั้นในโลกนี้ และวันอะเราะฟะฮฺยังเกี่ยวเนื่องกับภารกิจการชุมนุมกันของบรรดาหุจญาจญ์ ซึ่งเสมือนกับเป็นตัวแทนของ

ประชาชนจากทั่วทุกมุมโลก ณ ทุ่งอะเราะฟาต พร้อมๆ กับภารกิจการถือศีลอดสุนนะฮฺสำหรับผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติหัจญ์ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วโลก

เพื่อจะให้ทราบถึงวันอะเราะฟะฮฺ อะมีรุลหัจญ์ที่พำนักอยู่ ณ มหานครมักกะฮฺต้องทำการดูเดือนของเดือนซุลหิจญะฮฺ ดั่งที่อิมามอัช-ชาฟิอีย์ได้กล่าวว่า

وَالشَّهَادَةُ فِي هِلَالِ ذِي الحِجَّةِ لِيَسْتَدِلَّ عَلَى يَوْمِ عَرَفَةَ وَيَوْمِ الْعِيْدِ وَأَيَامِ مِنَى كَهِيَ فِي الْفِطْرِ لاَ تَخْتَلِفُ فِي شَيْءٍ

ความว่า "และการดูเดือนของเดือนซุลหิจญะฮฺเพื่อจะระบุเจาะจงวันอะเราะฟะฮฺ วันอีดอัฎหา และวันต่างๆของมินานั้นเหมือนกับการดูเดือนของวันอีดุลฟิฏรฺ ไม่มีความแตกต่างกันเลยแม้แต่นิด" (อัล-อุมม์ 1/230)

เนื่องจากไม่มีตัวบทหะดีษที่ระบุอย่างชัดเจนให้ทำการดูเดือนเพื่อกำหนดวันอีดุลอัฎหา ดังนั้นอิมามอัช-ชาฟิอีย์จึงใช้หลักการกิยาส (เปรียบเทียบ) เพื่อกำหนดวันอะเราะฟะฮฺและวันอีดอัฎหา กับการกำหนดวันอีดุลฟิฏรฺ นั่นคือการดูเดือน

ในเชิงที่ว่า การกำหนดวันอะเราะฟะฮฺสำหรับอะมีรุลหัจญ์หรือเคาะลีฟะฮฺนั้น ต้องขึ้นอยู่กับการดูเดือนเท่านั้น ไม่เพียงพอกับความรู้ทางดาราศาสตร์หรือการคำนวณของเครื่องอิเล็กทรอนิก(คอมพิวเตอร์) ถึงแม้ว่าการคำนวณดังกล่าวจะถูกต้อง และถึงแม้ว่าสุดท้ายจะพบว่าเกิดความผิดพลาดของการดูเดือนก็ตาม เพราะการดูเดือนนั้นเป็นสิ่งที่

พึงกระทำมากกว่าเพื่อให้ทราบถึงวันอะเราะฟะฮฺซึ่งตามด้วยวันอีดุลอัฎหาและต่อด้วยวันตัชรีกทั้งสาม

ความประเสริฐของวันอะเราะฟะฮฺ

วันอะเราะฟะฮฺมีวันเดียวเท่านั้นในหนึ่งปี มันเป็นวันที่ประเสริฐที่สุดในรอบปี และเป็นวันที่ประเสริฐยิ่งกว่าวันอีดุลอัฎหา* เพราะมันมีความประเสริฐที่มากมาย อาทิเช่น

1. ท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«أَفْضَلُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ»

ความว่า "ดุอาอ์ที่ประเสริฐที่สุดคือดุอาอ์วันอะเราะฟะฮฺ" (หะดีษหะสัน : อัล-มุวัฏเฏาะอ์ 1/422, อัต-ติรมิซีย์ : 3579, อัล-มัจญ์มูอฺ 6/350, เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอุศเศาะฆีรฺ ของอัล-อัลบานีย์ : 1102)

อัล-บะเฆาะวีย์และอุละมาอ์ที่เชื่อถือได้ท่านอื่นๆ กล่าวว่า "วันอะเราะฟะฮฺคือวันที่ประเสริฐที่สุดในรอบหนึ่งปี" (อัล-มัจญ์มูอฺ ของอัน-นะวะวีย์ 5/350)

หมายความว่า วันอะเราะฟะฮฺนั้นประเสริฐยิ่งกว่าวันอีดุลอัฎหาและอีดุลฟิฏรฺ แต่น่าเสียดายที่สังคมเราส่วนใหญ่กลับมองข้ามและเห็น

---

* ตามความเห็นของอุละมาอ์บางท่านเห็นว่า วันอีดุลอัฎหาหรือวันอัน-นะหฺรฺ ประเสริฐกว่าวันอะเราะฟะฮฺ (ดูเพิ่มเติม ความประเสริฐของซุลหิจญะฮฺและบัญญัติว่าด้วยอุฎหิยะฮฺ ของ อุษมาน อิดรีส, หน้า 12) - บรรณาธิการ

ว่าวันอะเราะฟะฮฺเป็นวันธรรมดาๆ วันหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นการอิบาดะฮฺต่างๆ ในวันนี้ อาทิเช่น การถือศีลอดและการขอดุอาอ์ จึงไม่ค่อยมีใครปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ... ขออัลลอฮฺโปรดช่วยเหลือด้วยเถิด

2. ท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ يَعْتِقَ اللهُ فِيْهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ»

ความว่า "ไม่มีวันใดที่อัลลอฮฺจะทรงปลดปล่อยบ่าวของพระองค์ออกจากไฟนรกมากยิ่งกว่าการปลดปล่อยของพระองค์ในวันอะเราะฟะฮฺ" (มุสลิม : 1348)

ดังนั้นจึงส่งเสริม(สุนัต)ให้มุสลิมที่ไม่ได้ปฏิบัติหัจญ์ทำการถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺ เพื่อจะได้รับการตอบแทนอันยิ่งใหญ่ที่พระองค์ทรงสัญญาไว้

ไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เราจะหมกมุ่นและให้ความสำคัญกับการกำหนดวันอีดุลอัฎหามากกว่าการให้ความสำคัญในการกำหนดวันอะเราะฟะฮฺ และไม่ควรที่แสวงหาวันอะเราะฟะฮฺในวันอื่นจากวันที่บรรดาหุจญาจญ์กำลังรวมตัวกัน ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ ... วัลลอฮุ อะอฺลัม

อบู เกาะตาดะฮฺ เล่าว่า มีคนถามท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ถึง(ความประเสริฐของ)การถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺ ท่านตอบว่า

«يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالْبَاقِيَةَ»

ความว่า “สามารถลบล้าง(บาป)ของปีที่ผ่านมาและปีเหลืออยู่” (มุสลิม 3/167)

อีดุลอัฎหาและการดูเดือน

ท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«الأَضْحَى يَوْمَ يُضَحِّي النَّاسُ»

ความว่า “วันอีดุลอัฎหาคือวันที่ผู้คนทำการเชือดสัตว์กุรบ่านกัน” (อัต-ติรมิซีย์, หะสัน เฆาะรีบ เศาะฮีหฺ : 799)

อัต-ติรมิซีย์ได้กล่าวขยายความหะดีษนี้ว่า “บรรดาอุละมาอ์กลุ่มหนึ่งได้อธิบายหะดีษว่า การถือศีลอดและวันอีดนั้นต้องปฏิบัติให้พร้อมๆ กับชุมชนและสังคมทั้งหลาย” (ตุหฺฟะตุล อะหฺวะซีย์ 3/515)

นั่นคือ อย่าให้ถึงกับพี่น้องมุสลิมที่ทำหัจญ์อยู่ ณ มหานครมักกะฮฺกำลังเชือดสัตว์กุรบ่านอยู่ต่อหน้าเราในจอโทรทัศน์ ในขณะที่เรากำลังถือศีลอดวันอะเราะฟะฮฺที่บ้าน เพราะเหตุผลที่ว่าเรามองไม่เห็นเดือน !!!

อิมาม อัช-ชาฟิอีย์มีทัศนะเกี่ยวกับวันอีดว่า “วันอีดุลอัฎหานั้นคือวันที่ถัดจากวันอะเราะฟะฮฺ” (อัล-อุมม์ 1/230)

นั่นคือวันที่สิบของเดือนซุลฮิจญะฮฺ โดยท่านได้เชื่อมโยงวันอีดุลอัฎหากับวันอะเราะฟะฮฺ ในขณะที่อิมามอัน-นะวะวีย์ได้เชื่อมโยงวันอะเราะฟะฮฺเข้ากับภารกิจการวุกูฟของบรรดาหุจญาจญ์ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ

และพึงตระหนักว่า วันแห่งภารกิจการวุกูฟ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺนั้นมีเพียงวันเดียวเท่านั้นของทุก ๆ ปี

อีดุลอัฎหาตามวันอะเราะฟะฮฺ

เพื่อความเป็นเอกภาพของประชาชาติมุสลิมและเพื่อให้สอดคล้องกับบัญญัติของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม จึงขอเสนอให้ยึดการกำหนดวันอีดุลอัฎหาตามประกาศอย่างเป็นทางการของมหานครมักกะฮฺเกี่ยวกับวันอะเราะฟะฮฺ หมายความว่า วันอีดุลอัฎหานั้นต้องเป็นวันที่ถัดจากวันอะเราะฟะฮฺเท่านั้น ด้วยเหตุผลต่างๆที่จะได้กล่าวต่อไปนี้

1. วันอะเราะฟะฮฺมีความเกี่ยวเนื่องกับสถานที่และภารกิจของบรรดาหุจญาจญ์ที่กำลังวุกูฟอยู่ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ และทุ่งอะเราะฟะฮฺมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นบนโลกนี้และการวุกูฟ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺก็มีวันเดียวเท่านั้นในรอบหนึ่งปี

2. วันอะเราะฟะฮฺเป็นวันที่ประเสริฐที่สุดในรอบหนึ่งปี ซึ่งประชาชาติอิสลามไม่ควรมองข้ามและไม่ควรจะให้มีสองวัน

3. ตามคำยืนยันของอิมามอัช-ชาฟิอีย์ที่ว่า วันอีดุลอัฎหานั้นเป็นวันที่ถัดจากวันอะเราะฟะฮฺ

4. บรรดาอุละมาอ์อิสลามที่น่าเชื่อถือมีทัศนะตรงกันว่าอนุญาตให้ประชากรประเทศใดประเทศหนึ่งถือศีลอดหรือออกอีดตามอีกประเทศหนึ่งที่มองเห็นเดือน ถึงแม้ว่าจะอยู่ในเขตละติจูดที่ต่างกันก็ตาม

เพียงแต่ว่าพวกเขามีความเห็นไม่ตรงกันว่า เป็นการวาญิบและจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องปฏิบัติตามประเทศที่มองเห็นเดือนดังกล่าวเท่านั้นเอง(ดูอัล-มัจญ์มูอฺ 6/225-228) ถ้าหากว่าทัศนะของอุละมาอ์ที่เห็นว่าวาญิบต้องถือศีลอดและออกอีดด้วยการมองเห็นเดือน ณ ประเทศใดประเทศหนึ่งนั้นเป็นทัศนะที่ถูกต้อง ดังนั้นเราก็ต้องเป็นฝ่ายที่ผิดพลาดเพราะไม่ยอมปฏิบัติตามการยืนยันถึงการมองเห็นเดือนดังกล่าว และในทางกลับกัน ถ้าหากว่าทัศนะของอุละมาอ์ที่ว่าไม่ว่าญิบหรือไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามการมองเห็นเดือนของประเทศอื่นนั้นเป็นทัศนะถูกต้อง เราก็ไม่เสียหายที่ไปปฏิบัติตามทัศนะแรก เพราะบรรดาอุละมาอ์อิสลามมีความเห็นพ้องกันว่าอนุญาต(ไม่ห้าม)ให้ปฏิบัติตามได้ ถึงแม้ว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่วาญิบและไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกันก็ตาม เพราะคำว่า “ไม่ได้วาญิบหรือไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม” นั้นไม่ได้หมายความว่าไม่อนุญาตให้ปฏิบัติตาม ... วัลลอฮุ อะอฺลัม

5. ประชาชาติอิสลามทั่วทุกมุมโลกน่าจะมีจุดยืนในการกำหนดวันอีดุลอัฎหาและวันตัชรีก ด้วยการยึดวันอะเราะฟะฮฺเป็นหลัก เนื่องจากว่าวันอีดุลอัฎหานั้นมีความเกี่ยวพันกับการกำหนดวันอะเราะฟะฮฺมากยิ่งกว่าการดูเดือนตามประเทศต่างๆ เพราะตามหลักฐานจากหะดีษทั้งหลายทำให้เข้าใจว่า**การดูเดือนนั้นมีความเกี่ยวพันกับการถือศีลอดเราะมะฎอนและการออกอีดุลฟิฏรฺมากกว่าการดูเดือนเพื่อกำหนดวันอีดุลอัฎหาของแต่ละประเทศ** ดังนั้นจึงไม่ควรเน้นและยึดการดูเดือนเป็นหลักเพื่อกำหนดวันอีดุลอัฎฮา

ของแต่ละประเทศมากกว่าการยึดวันอะเราะฟะฮฺเป็นหลัก ... วัลลอฮุ อะอฺลัม

6. การกำหนดวันอีดุลอัฎหาตามวันอะเราะฟะฮฺ ของมหานครมักกะฮฺนั้น เป็นพื้นฐานแห่งการสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชาติอิสลามทั่วทุกมุมโลก อันเป็นเป้าหมายหลักของวันอีดนี้

7. ด้วยความทันสมัยของเครื่องมืออิเล็กทรอนิกและการสื่อสารในยุคปัจจุบันทำให้ประชาชาติอิสลามทั่วทุกแหล่งหล้าสามารถรับทราบอย่างชัดเจนและง่ายดายถึงวันวุกูฟของหุจญาจญ์ที่ทุ่งอะเราะฟะฮฺ

8. การกำหนดวันอีดุลอัฎหาตามวันอะเราะฟะฮฺนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะบรรดาผู้ที่ประสงค์จะปฏิบัติตามซุนนะฮฺการถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺสามารถถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺจริงๆ โดยปราศจากการบิดเบือน เพราะท่านนบีศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ถูกถามถึงการถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺ (หมายถึงวันที่บรรดาหุจญาจญ์กำลังวุกูฟอยู่ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ) ท่านมิได้ถูกถามถึงวันที่เก้าของเดือนซุลหิจญะฮฺ ดังที่ได้ประจักษ์จากหะดีษที่เล่าโดยอบูเกาะตาดะฮฺตามที่ได้กล่าวถึงแล้ว

9. สำหรับคำกล่าวอ้างที่ว่า “แล้วเราสามารถถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺหรือออกอีดก่อนมักกะฮฺตั้งหลายชั่วโมงได้หรือ?” คำตอบก็คือ คำว่า “วัน” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึง “เวลา” แต่หมายถึง “วัน” ที่ประกอบด้วยกลางวันและกลางคืน เพราะตามศัพท์ของหะดีษ ระบุว่า “วันอะเราะฟะฮฺ” ไม่ใช่ “เวลาอะเราะฟะฮฺ” หรือ “ชั่วโมงอะเราะฟะฮฺ”

เช่นเดียวกับคำว่า “วันเชือดกุรบ่าน” หรือ “วันอีดุลอัฎฮา” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนับวันตามเวลาจันทรคตินั้นจะเริ่มต้นจากเวลากลางคืนหลังจากที่ดวงอาทิตย์เริ่มลับขอบฟ้า

ดวงเดือนของซุลหิจญะฮฺ

วันอะเราะฟะฮฺคือวันที่บรรดาหุจญาจญ์กำลังวุกูฟอยู่ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺ ซึ่งได้ถูกกำหนดขึ้นด้วยการมองเห็นดวงเดือนของต้นเดือนซุลหิจญะฮฺ ไม่ใช่ด้วยการคำนวณทางดาราศาสตร์ เพราะการคำนวณทางดาราศาสตร์เพียงอย่างเดียวเพื่อกำหนดวันถือศีลอดและวันออกอีดนั้นไม่เคยเป็นที่ยอมรับและไม่เป็นที่อนุมัติของบรรดาเศาะหาบะฮฺ บรรดาตาบิอีน บรรดาแกนนำมัซฮับต่างๆ และบรรดาอุละมาอ์ที่น่าเชื่อถือ เพียงแต่ว่าการคำนวณดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์เพียงเพื่อเป็นการสนับสนุน หรือใช้ยืนยันถึงความถูกต้องของการดูเดือนเท่านั้น (ดู อัล-มัจญ์มูอฺ 6/223, มุฆนีย์ อัล-มุหฺตาจญ์ 1/420-421) หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น ไม่ใช่ประชาชาติทั้งหมดหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง

บทสรุป

วันอีดุลอัฎหา คือวันที่ถัดจากวันอะเราะฟะฮฺ ซึ่งเป็นวันที่บรรดาหุจญาจญ์กำลังวุกูฟอยู่ ณ ทุ่งอะเราะฟะฮฺนั้น เป็นบัญญัติของอัลลอฮฺ และซุนนะฮฺของท่านรสูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม

ทั้งยังสอดคล้องกับการวินัจฉัย (อิจญ์ติฮาด) ของบรรดาแกนนำมัซฮับต่างๆ โดยเฉพาะ อิมามอัช-ชาฟิอีย์ และบรรดาอุละมาอ์อิสลามที่เชื่อถือได้ ซึ่งผลที่ตามมาคือ ความเป็นเอกภาพของประชาชาติและความน่าเกรงขามของอิสลาม พร้อมกับความมีเกียรติของประชาชาติมุสลิม ... วัลลอฮุ อะอฺลัม